

**“Новини садівництва”
щоквартальний
науково-виробничий журнал
№3(77), липень-вересень 2012 р.**

Засновники:

Укрсадвинпром; Уманський національний університет садівництва; Інститут помології НААНУ; Інститут зрошувального садівництва НААНУ; Подільська дослідна станція Інституту садівництва НААНУ

Зареєстрований
Держкомвидавом України
5.03.1994 р., серія КВ 465

Головний редактор:

доктор с.-г. наук Мельник О.В.

Редакційна колегія:

доктори с.-г. наук Балабак А.Ф.,
Бутило А.П., Копидов В.І.,
Копитко П.Г., Майдебуря В.І.,
Хоменко І.І.; доктор екон. наук
Непочатенко О.О.; кандидат с.-г.
наук Ріпамельник В.П.; Цим-
бровська Л.О., Рибак А.В.

Номер редагували:

Дрозд О.О., Мелехова І.О.,
Цимбровська Л.О.,
Комп'ютерний набір: Мельник І.О.
Проект обкладинки,
і верстання: Мельник О.В.

**За використання
матеріалів
посилання на "НС"
обов'язкове**

Підписка в редакції

Адреса редакції:
Абон. скринька 543,
20305, м. Умань-5
Черкаської області.
Сайт: www.novsad.com
Ел.пошта: novsad@ukr.net
тел. +38 04744 32326

Підписано до друку 20.IX.2012
Формат 60x84 1/16
Обсяг 3 др. арк.

Надруковано в друкарні
фірми “Есе”: 03142, м. Київ,
пр-т Акад. Вернадського, 34-1

Зміст

Актуально

Зміна клімату: сортимент і якість плодів.....2

Захист саду

Проти хвороб після градобію:

польський досвід.....5

Загрожує кров'яна попелиця.....7

Агротехніка

Вибір саджанців для інтенсивного саду.....9

Сітка чи плівка.....14

Післязбиральне удобрення суніці.....16

За рубежом

Економіка виробництва яблук.....19

Ефективність зимових сортів

яблук у Польщі.....22

Нове у вирощуванні смородини.....26

Суніці на півдні Німеччини.....28

Точка зору

Ліпецькі М. Враження від візиту

в Україну.....31

Садити тільки безвірусні саджанці.....32

Майборода В.П. Доступність текстів

державних стандартів.....33

Нові культури і сорти

Нові сорти яблуні.....34

Переробка, реалізація

Дрозд О.О., Мельник О.В. Ефективність зберігання яблук,
оброблених 1-метилциклопропеном.....38

Фото на обкладинці:

“вулики” з осміями – ефективними комахами
запилювачами (фото О.В.Мельника).

НОВІ КУЛЬТУРИ І СОРТИ НОВІ КУЛЬТУРИ І СОРТИ

НОВІ СОРТИ ЯБЛУНІ

За матеріалами IV конференції з сортименту, проведеною польським Інститутом садівництва, фірмою "Варка" і "Фрутакадемією" в Груйці поблизу Варшави.

Ріст популярності

Зазвичай споживач звертає увагу на якість, зокрема безпечність плодів, тобто залишковий вміст пестицидів та агрохімікатів. У Бельгії застосування хімічних засобів захисту до 5–6 обробок можна обмежити в насадженні яблуні стійких до парші і борошнистої роси сортів. Такими сортами виробники не надто зацікавлені, оскільки в стійких до парші сортів яблуні плоди гіршої від звичайного сортименту якості, тому селекціонери активно працюють над виведенням нових стійких до хвороб сортів яблуні з бажаним виглядом, смаком та лежкоздатністю. Цим займається фірма "Zouk", виявляючи й вирощуючи імунні до парші сорти з якісними плодами і необхідністю виконання лише 2–3 обробок під час найбільшої інфекції збудника цього захворювання, які вирощує плодородизадник "Й.Ніколаї" без клубної реєстрації.

У бельгійському розсаднику Йогана Ніколаї вирощують саджанці нових сортів Канзі (Нікогер), Грінстар (Нікогрін), Гала Роял, Б'юті Преселект, Ерлі Джонаголд, Пірует (Рубінстен), а з 2010 р. також стійкі до парші і борошнистої роси сорти з швейцарської програми "Fruture in Switzerland" [1].

Міленга – високоврожайний клон Джонаголду, плоди якого досягають на два місяці раніше основного сорту (врожай збирають перед сортом Гала). Врожайність висока – 60 тонн з гектара, без періодичності плодоношення.

У перші після садіння строки. Проріджування зав'язі не потребує. Цвіте в середньоранні строки.

Плоди крупні з червоним рум'янцем, забарвлюються рівномірно

(достатньо дворазового збору). М'якуш щільний, солодкий і соковитий.

На відміну від інших клонів сорту Джонаголд, Міленга добре забарвлюється за невеликого перепаду денних і нічних температур.

Пірует (Клівія х Рубін) – зимовий високоврожайний сорт з полігенною стійкістю до парші.

Дерево середньо- або сильноросле з гострим кутом відходження гілок, але пагони природньо відгинаються під тягарем врожаю.

Сорт стійкий до плодової гнилі, раку плодових дерев і хвороб зберігання.

Плоди діаметром 75–80 мм, дещо сплюснуті, з помаранчево-червоним рум'янцем. М'якуш щільний, хрусткий, ароматний з високим вмістом цукрів.

Врожай досягає під кінець серпня – на початку вересня. У звичайному холодильнику зберігається до січня–лютого, а в РГС з ультранизьким вмістом кисню – до кінця березня.

Апачі (Роде Делькорф) – скороплідний високоврожайний клон сорту Делькорф пізньолітнього терміну досягання.

Дерево вищесередньої сили росту з розлогою кроною. Цвіте на п'ять діб раніше сорту Голден Делішес.

Плоди діаметром 75–80 мм з червоно–помаранчевим рум'янцем та щільним, хрустким і смачним м'якушем. Досягають у другій половині серпня – на початку вересня й у звичайному холодильнику зберігаються до жовтня.

Гала Роял Б'юті Преселект – популярніший за сорт Гала Маст клон цього сорту. В Західній Європі торгівля сприймає його за "смукасту" Гала Роял.

Скороплідне високоврожайне дерево вище середньої сили росту, крона формується легко. Цвіте одночасно з сортом Голден Делішес.

Плоди середнього розміру, видовжені з модним нині смугастим рум'янцем. М'якуш соковитий, смачний, жовтого забарвлення.

Досягають під кінець серпня й 90% врожаю можна віднести до високоякісних яблук сорту Гала Роял.

Валтод (Ред Кеп) – один з найбільш привабливих клонів сорту Ред Делішес.

Дерево сильноросле з регулярним плодоношенням; цвіте рано.

Плоди крупні, видовжені з темночервоним рум'янцем, досягають в середині вересня.

Вілтонс Ред Джонапринц – найбільш популярний у Західній Європі скороплідний високоврожайний клон Джонаголду.

Дерево досить сильноросле з тупим кутом відходження гілок від провідника. Цвітіння середньораннє. Обов'язковий запилювач.

Плоди крупні темнокервоного забарвлення з щільним і дуже смачним м'якушем. Збиральна стиглість настає у третій декаді вересня. Зберігаються

плоди до кінця квітня.

Бреберн Хілвел – популярний на Заході Європи клон сорту Бреберн пізнього строку досягання.

Дерево слаборосле з тупими кутами відходження від провідника і схильними до звисання гілками. Плодоносить на однорічних приростах. Середньостійке до плодової гнилі, але плоди уражуються гіркою гниллю і кліщами.

Цвіте в середньоранні строки й вимагає проріджування зав'язі.

Плоди від середніх до крупних, циліндричної форми. Шкірка гладенька з червоним смугастим рум'янцем. М'якуш щільний, соковитий і смачний, у перестиглих плодів борошнистий. Врожай збирають кілька разів, починаючи на тиждень раніше від сорту Гранні Сміт.

Телс Ф931 Галант (Ресі x Дельбард Джубілі) – імунний до парші зимовий сорт швейцарської селекції, який у Західній Європі має шанси увійти до промислового вирощування.

Дерево середньоросле з високою врожайністю.

Плоди від середніх до крупних, з червоно-помаранчевим, дещо смугастим рум'янцем і матовим нальотом, схожі до сорту Гала, проте більш ароматні. М'якуш щільний, солодкий, соковитий, ніжної структури, з характерним ароматом, що зростає під час зберігання.

Досягають у кінці вересня.

Ліголіна (Лінда x Голден Делішес) виведена в Інституті садівництва у м. Скерневіце в 1972 р. і в 2005 р. уведена до польського Реєстру сортів.

Отримання правового статусу не створило умов для швидкого розповсюдження сорту, оскільки його розмноження призупинили після виявлення ураження вірусами. Тільки в 2012 р. стали доступними перші 100 тис. оздоровлених вічок сорту Ліголіна в польському Центрі елітного садивного матеріалу, що в с.Пруси поблизу Скерневіц [2].

Ліголіна – сорт зимовий, у плодоношення вступає рано. Дерево досить сильноросле, проте росте слабше від Джонаголда, а після початку плодоношення ріст його слабшає; з пірамідальною середньо загущеною кроною, врожайністю не поступається сорту Джонаголд, а на підщепах М9 і М26 навіть його перевищує. Схильне до періодичного плодоношення, краще вдається за помірного обрізування дерев, проріджування зав'язі, а також підбору відповідної підщепи і місця для саду. Малоуразливе до парші і борошнистої роси. Досить зимостійке в умовах середньої кліматичної смуги [3].

Цвіте у середньоранні строки, тому квітки маловразливі до весняних заморозків.

Плоди від середніх до крупних, округло-конусовидні, кулясті або циліндричні, вирівняні. Шкірка зелено-жовта, гладенька, суха, без воскової

покриви і заіржавлень, блискуча, з червоним розмитим рум'янцем на значній частині плоду. Плодоніжка тонка або середньої товщини, довга. Насіннева камера закрыта. М'якуш середньозернистий, кремовий, соковитий, хрусткий, з легким ароматом.

Збиральна стиглість настає в третій декаді вересня або на початку жовтня за йодкрохмальної проби у 6–7 балів і щільності м'якуша близько 7 кг/см². Плоди добре зберігаються до кінця березня в звичайному холодильнику і на 2–3 місяці довше в РГС (подібно сорту Лігол).

Фрагранс (Флоріна х Ярка) – стійкий до парші зимовий сорт яблуні чеської селекції, внесений до національного Реєстру сортів у 2011 р., відповідає вимогам щодо промислового вирощування. Оздоровлений садивний матеріал постачає Інститут садівництва у Холівіцах.

Ріст у перші після садіння роки сильний, далі середній. Крона з середньою здатністю гілок до галузнення, розлога й округла, середньо загущена. У плодоношення вступає рано, врожайність досить висока і регулярна. Плоди формуються на пагонах поодинокі або по два. Добре підходить для формування "вузького" веретена.

Сорт середньо стійкий до борошнистої роси і стійкий до парші, в регіонах з теплим помірним кліматом захисту від неї не потребує. Гірка гниль з'являється на плодах дуже рідко, частіше за все – на молодих, надмірно удобрених азотом деревах. Сорт невимогливий у вирощуванні і може бути рекомендований для регіонів з менш родючими ґрунтами.

Дерева цвітуть у середньо-пізні строки. Кращі запилювачі – Райка, Метеор, Рубенстеп, Рукла і Прімадела. Фрагранс добре запилює інші сорти.

Плоди середнього розміру (маса 193 г, діаметр 60–72 мм), округлої без ребристості форми. Чашечка зазвичай відкрита, а заглиблення плодоніжки вкрите зеленуватим заіржавленням. Шкірка досить товста і щільна із зеленувато-жовтим або жовтуватим основним забарвленням. Плоди на 80-100% покриті темно-червоним, інколи карміновим, розмитим, іноді дещо смугастим або мармуровим рум'янцем.

М'якуш кремовий, ніжний, хрусткий, середньо-соковитий, не темнішає після розрізування плоду. Аромат помірний, смак гармонійний, кислувато-солодкий, а пізніше – солодкуватий, подібний до сорту Гала. Вміст кислот нижчий від середнього, сухих речовин нерідко більше 15%.

Збиральна стиглість настає одночасно з сортом Голден Делішес. Плоди не опадають. У звичайному холодильнику зберігаються до березня-квітня, а в РГС – на кілька місяців довше. Стійкі до прояву хвороб зберігання.

Література

1. Strzyk M. Nowe odmiany jabłoni // Sad. – 2012. – №2. – P. 13-20.
2. Zurawicz E., Lewandowski M. Ligolina – polska odmiana jabłoni // Sad. – 2012. – №7. – P. 15-18.
3. Kruczynska D. Jablonie: nowe odmiany. – Warszawa: Hortpress, 2008. – P. 163-164.

(І.О.Личенкова, О.О.Дрозд, О.В.Мельник)